

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Л.М. Закревська, канд. екон. наук

О.Н. Шевченко

Національний університет харчових технологій

Особливе значення для сталого розвитку економіки України має оптимізація інтеграційної стратегії держави з метою найбільш повного використання конкурентних переваг з урахуванням вимог сучасного етапу глобалізації, необхідності вирішення соціальних, економічних, політичних проблем та активізації участі в міжнародному співробітництві у різноманітних сферах.

Стратегічним напрямом зовнішньої політики України є інтеграція в Європейське Співтовариство, що дозволить країні поліпшити позиції в світовій господарській системі, забезпечити стійкий економічний розвиток, підвищити рівень національної конкурентоспроможності, зайняти «нішу» у світовому політичному й культурному просторі, досягти високих соціальних стандартів.

Інтеграція України в ЄС базується, насамперед, на виконанні Копенгагенських домовленостей, завершенні формування ЗВТ із ЄС, створенні реальних умов повноправного членства в угрупованні, а також побудові стабільного демократичного суспільства і вирішенні соціальних проблем (реалізація низки соціально спрямованих економічних трансформацій, упровадження принципів цивільного суспільства й ін.).

В просторі ЄС досягнуто найвищого рівня регіональної інтеграції, створена наднаціональна система управління. Однак існують протиріччя інтеграційної взаємодії, пов'язані з нерівністю економічного розвитку країн-учасниць, у результаті чого економічна структура Європейського Співтовариства стає більш нераціональною [1, р. 545]. У процесі адаптації національних господарств до єдиної інтеграційної системи виникають нові проблеми, що підсилилися і модифікувалися з розширенням ЄС. У кожній

країни, яка вступила до даного угруповання, існують свої особливості інтеграції в європейські інститути, тому в практиці євроінтеграції з'явилися нові особливості, серед яких: зсув акценту в сторону співробітництва в сфері інвестицій і виробництва; розвиток «позитивної» інтеграції; використання принципів «селективної» і «різношвидкісної» інтеграції, моделей «часткової участі» і «концентричних кілець»; формування механізмів інтеграції для кожної нової країни і прояв проблем транзитивних економік.

В останні роки багато дослідників констатують посилення асинхронності зовнішньополітичної й зовнішньоекономічної орієнтації України [3, с. 76]. Основні негативні фактори у економічній, політичній і соціальній сферах, які перешкоджають ефективній інтеграції України у світогосподарські процеси представлені на рисунку.

Негативні фактори, які перешкоджають ефективній інтеграції України у світогосподарські процеси		
<u>ЕКОНОМІЧНІ</u>	<u>ПОЛІТИЧНІ</u>	<u>СОЦІАЛЬНІ</u>
<p><u>Внутрішньонаціональні:</u> низький рівень економічного і технологічного розвитку країни; низька конкурентоспроможність більшості сфер економіки; сировинна, трудомістка і низькотехнологічна орієнтація виробництва й експорту; структурні проблеми національного господарства; енергетична залежність; негативний інвестиційний клімат й ін.</p> <p><u>Міжнародні:</u> високий рівень конкуренції; невизначеність позиції ЄС; специфічне включення у систему міжнародного поділу праці; політика міжнародних корпорацій; проблеми взаємного інвестування з країнами-партнерами по інтеграційних блоках і ЄС й ін.</p>	<p><u>Внутрішньонаціональні:</u> політична нестабільність через військові дії; політичні розбіжності з питань співробітництва з СНД і ЄС; недоліки державного регулювання економіки й інтеграційної політики; нерозвинутість політичних інститутів зовнішньоекономічної діяльності; низький рівень демократичних норм й ін.</p> <p><u>Міжнародні:</u> боротьба політичних інтересів по осі США–ЄС–Росія; політичні проблеми в ЄС; політичні розбіжності на просторі СНД; територіальні протиріччя; геополітична різноспрямованість країн-партнерів по інтеграційних угрупованнях й ін.</p>	<p><u>Внутрішньонаціональні:</u> значні соціальні потрясіння в період соціально-економічної кризи; соціальні диспропорції; низький рівень життя населення; високий рівень корупції і злочинності; нерозв'язаність соціальних проблем; «витік мізків» й ін.</p> <p><u>Міжнародні:</u> нелегальні міграційні потоки і донорство робочої сили; недовіра до України в соціальному плані (злочинність, тероризм); нерозв'язаність загальних соціальних питань й ін.</p>

Рис. Основні негативні фактори, які перешкоджають ефективній інтеграції України у світогосподарські процеси

Стратегічною метою інтеграційної політики України є одержання повноправного членства у ЄС, яке виступає одним із основних партнерів України, є найбільш великим і розвинутим інтеграційним об'єднанням світу

(500 млн. чол., довжина спільного кордону з Україною – близько 1400 км) [2, с. 19].

Важливим перспективним завданням вітчизняної економіки має стати вихід на ринки країн ЄС з принципово новими виробами: в галузі ракетної та авіаційної техніки (особливо виробництва важких транспортних літаків), середнього та великого машинобудування, приладобудування, окремих виробництв електронної та електротехнічної промисловості, виробництва зварювальної апаратури. Разом з тим, є можливості закріпитися на єдиному ринку країн ЄС як постачальника певного класу суден, сільськогосподарських машин. Важливою, якщо не вирішальною, передумовою для цього буде використання технологічного потенціалу підприємств військово-промислового комплексу: як тих, що перепрофілюються, так і діючих.

Література

1. Noren R. Europe's lack of structural transformation and necessary policy changes of EMU / R. Noren // J. of policy modeling. – N.Y., 2013. – Vol. 25, №6/7. – P. 543–554.
2. Губский Б. Европейский вектор интеграционной политики Украины / Б. Губский // Экономика Украины. – 2009. – № 5. – С. 19–27.
3. Леоненко П.М., Черепніна О.І. Зовнішньоекономічна діяльність України: сучасні тенденції / П.М. Леоненко, О.І. Черепніна // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №2. – С. 75–84.